

Planeringschef
Lena Åström
0431468152
lena.astrom@engelholm.se
Datum: 2025-09-04

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
li.transport.remissvar@regeringskansliet.se
E-postadress

Yttrande över remiss av SOU 2025:67 Arlanda - en viktig port för det svenska välståndet

Bakgrund

Peter Norman har fått i uppdrag att identifiera och föreslå åtgärder som kan genomföras på kort och lång sikt för ökad kapacitet och förbättrad tillgänglighet till och från Arlanda flygplats. Syftet är att ta fram underlag som kan bidra till att öka kapaciteten i infrastrukturen samt förbättra tillgängligheten till och från Arlanda flygplats för att på så sätt stärka flygplatsens konkurrenskraft och bidra till att flygplatsen ges möjlighet att utvecklas på ett långsiktigt hållbart sätt. Ett slutbetänkande, SOU 2025:67, har tagits fram och sänts på remiss till berörda parter. Ängelholms kommun har getts möjlighet att yttra sig över remissen.

Yttrande

Sverige är beroende av ett lättillgängligt och hållbart transportsystem, med samverkande trafikslag. Flyget utgör en viktig del av transportsystemet för att säkra grundläggande tillgänglighet. Detta mot bakgrund att Sverige är ett avlångt land och flyget bidrar till korta restider. Flyget skapar möjlighet att arbeta, bo och besöka hela landet. Det är nödvändigt för att fortsätta bidra till regioners utveckling och tillväxt. Flyget medför till såväl internationell, nationell som regional tillgänglighet.

Ängelholm Helsingborgs Flygplats är en av de största regionala flygplatserna i Sverige. Flygplatsen ägs av kommunerna Bjuv, Båstad, Helsingborg, Höganäs, Klippan, Perstorp och Ängelholm. Regionen har en befolkningstillväxt på drygt 1 procent årligen. Flygplatsen skapar attraktionskraft för nyetableringar, är en förutsättning för fortsatt tillväxt för näringslivet och arbetsmarknaden. Dagliga avgångar till och från Stockholm möjliggör arbetspendling och affärsmässiga samarbeten samt tillgång till ytterligare destinationer. Flygplatsen är en

nödvändighet för besöks- och turismnäringen i regionen, en förutsättning för fortsatt regional utveckling och är viktig för välfärden. Flygplatsen utgör även en grundläggande samhällsfunktion med stöd till ambulansflyg, kustbevakning, polisen och andra samhällsaktörer. Detta sammantaget skapar underlag för ett stort behov av flygresande.

Bromma flygplats

Ängelholm Helsingborgs flygplats är en av de flygplatser som har haft flygtrafik till Bromma flygplats. Cirka hälften av all flygtrafik gick till Bromma. För vår region är därför Bromma flygplats framtid av stor vikt. Dess existens handlar till största del om regional tillgänglighet. Bromma har under många år bidragit för att säkerställa en god och snabb tillgänglighet till huvudstaden från hela landet. Att Bromma flygplats även fortsättningsvis finns kvar utgör en nationell angelägenhet.

Brommas centrala läge medför stora fördelar för de pendlare som är i behov av att snabbt kunna tas sig till och från centrala Stockholm. En nedläggning av Bromma skulle bidra till att begränsa konkurrensen och än mer betydelsefullt till att begränsa vår regions tillgänglighet till Stockholm. Bromma flygplats särskilda profil med mindre flygplanstyper till regionala destinationer skapar en viktig tillgänglighet för nordvästra Skåne och andra delar av Sverige. Nedläggningen av Bromma flygplats riskerar att påverka de mindre inrikesflygbolagen möjlighet att flyga till landets regionala flygplatser, såväl tids- som kostnadsmässigt, och kan i värsta fall medföra för att förbindelser till mindre orter försvinner.

Ängelholm Helsingborgs Flygplats har som mål att vara en av de ledande flygplatserna i Sverige avseende klimatfrågor och ligger i framkant gällande hållbarhetsarbetet. Flygplatsen är den första och hitintills enda regionala flygplats som ackrediterats av Airport Carbon Accreditation (ACA), vilket innebär att flygplatsverksamheten är fossilfri efter compensation. Därutöver pågår ett aktivt miljöarbete genom Grön Flygplats, Bjäre Klimatkonsortium, sänkt energiförbrukning, solceller på terminalen, flygplansvärmare med fjärrvärme, fordonstankning med EcoPar, laddstolpar, LED-belysning och möjlighet att köpa biojetbränsle via flygplatsen med mera. Bromma flygplats har en viktig roll att spela när det gäller hållbarhetsfrågan, då den har goda förutsättningar att bli en fossilfri huvudstadsflygplats. Mindre flygplanstyper bidrar till lägre miljöpåverkan. De

kommande elflygen är fossilfria och har bättre förutsättningar att flyga från Bromma än Arlanda.

Arlanda flygplats

Arlanda flygplats utveckling

Slutbetänkandet innehåller omfattande förslag för att utveckla Arlanda flygplats, såväl funktioner vid själva flygplatsen som omkringliggande infrastruktur och transportsystem för utveckla tillgängligheten till flygplatsen och för att dess konkurrenskraft ska stärkas samt flygplatsen ska ges bättre möjligheter att utvecklas på ett långsiktigt hållbart sätt. Åtgärder föreslås vid flygplatsen, inom vägsystemet, inom järnvägssystemet, ur ett totalförsvarsperspektiv och för en omställning till fossilfrihet. Utöver dessa åtgärder föreslås även möjliga åtgärder i ett vidare perspektiv.

Ängelholms kommun anser att en utveckling av Arlanda flygplats, som Sveriges största flygplats, är viktig för att möta dagens och framtidens behov. Flygplatsen behöver ha en god kapacitet och tillgänglighet, speciellt utifrån perspektivet att flyget kommer att ge minskad klimatpåverkan i takt med den fossilfria utvecklingen. Det är positivt att kollektivtrafiken till och från Arlanda föreslås utvecklas. Det måste bli smidigare och billigare att ta sig från Arlanda till Stockholm, framför allt med tåg. Ett sammanhållet biljettsystem skulle underlätta för resenärerna. Det är även positivt att förslagna åtgärder skulle stärka totalförsvarets funktion.

Ekonomi och finansiering

För att genomföra Arlandapaketet behövs utökade ekonomiska ramar. Samhällsnyttan bedöms överstiga kostnaden för paketet. Kostnaden uppskattas till cirka 45 miljarder kronor, exklusive statens kostnader för att förändra förutsättningarna kring Arlandabanan. Därutöver ser Peter Norman behov av vidmakthållande i vägar och järnvägar i Arlanda flygplats omland motsvarande åtskilliga miljarder kronor under perioden 2026–2037 och motsvarande nivåer därefter.

Finansiering föreslås ske genom att regering och riksdag medger utökade lånefinansiering för investeringsåtgärder. För att minska trängsel och för att finansiera kapacitetsförstärkningar i väg- och järnvägsinfrastruktur föreslås översyn

av trängselskatten. Därutöver ser utredaren möjligheter att ta ut avgifter för tillhandahållande av tjänster och tjänsteanläggningar på Tomtebodas bangård. En automatiserad och digitaliserad gränskontroll vid Swedavia AB:s flygplatser i Göteborg, Malmö och Stockholm föreslås finansieras genom EU-bidrag och lån. Vidare föreslås att kommuner, regioner och Swedavia AB i övrigt finansiera åtgärderna i förslaget. I förlängningen belastar detta skattebetalarna respektive passagerare, kunder och brukare vid Arlanda flygplats.

Ängelholms kommun konstaterar att kostnaderna för Arlandapaketet är mycket omfattande. Förslaget väcker den brännande frågan om hur kostnaden för utveckling av Arlanda skulle påverka andra viktiga infrastrukturprojekt runt om i Sverige och i så fall på vilket sätt. Ängelholms kommun delar utredarens förslag att finansiera Arlandapaketet i särskild ordning, för att minska risken för att tränga undan andra viktiga satsningar i Trafikverkets nationella transportinfrastrukturplan. En fråga man kan ställa sig är om satsningarna kring Arlanda Flygplats verkligen överstiger kostnaderna och framför allt värdet av att ha kvar Bromma flygplats.

Nationellt basutbud

Staten behöver ta ett större ansvar för att säkerställa tillgängligheten, genom en regelbunden flygtrafik i Sverige. I den tidigare flygplatsutredningen (Ds 2023:3) föreslår utredaren att Ängelholm Helsingborgs Flygplats inkluderas i det nationella basutbudet och utpekas som beredskapsflygplats. Detta förslag behöver realiseras. Ängelholm Helsingborgs Flygplats är strategiskt viktig ur såväl ett nationellt som ett regionalt perspektiv. Det är synnerligen viktigt att Ängelholm Helsingborgs Flygplats inkluderas i det nationella basutbudet snarast, för att säkerställa de ekonomiska förutsättningarna för fortsatt drift av flygplatsen på lång sikt.

Anledningen att Ängelholm Helsingborg Flygplats behöver ingå i det nationella basutbudet av flygplatser, pekas ut som beredskapsflygplats och att relationen Stockholm-Ängelholm behöver pekas ut som samhällsviktig flyglinje är bland annat följande:

- Ängelholm Helsingborg Flygplats är viktig ur beredskapsperspektiv.
- Ängelholm Helsingborgs Flygplats har synergier med Ljungbyheds flygplats.
- Svängningar i resandet på Ängelholm Helsingborgs Flygplats.

- Alternativa transportmedel uppfyller inte Trafikverkets tillgänglighetskriterier.

Ängelholm-Helsingborg Flygplats är viktig ur beredskapsperspektiv

Flygplatsutredningen (Ds 2023:3) föreslår att Ängelholm-Helsingborg Flygplats pekas ut som beredskapsflygplats. Ängelholm-Helsingborg Flygplats bör bli utpekad som beredskapsflygplats på grund av den samhällsviktiga verksamhet som flygplatsen redan bedriver. Trots att Ängelholm-Helsingborg Flygplats inte är en utpekad beredskapsflygplats genomförs cirka 200 rörelser per år med samhällsviktigt flyg, vilket visar på behovet av att långsiktigt säkerställa den samhällsviktiga verksamheten. Flygplatsen stöttar ambulansflyg, kustbevakningen och polisen i deras arbete.

Ängelholms kommun delar utredarens uppfattning om att infrastrukturförvaltaren ska kunna ge prioritet till nödvändiga militära och andra samhällsviktiga transporter i förhållande till andra järnvägstransporter med redan tilldelad kapacitet. Det är generellt viktigt för Sveriges totalförvarsberedskap och inte bara i förhållande till Arlanda.

Ängelholm-Helsingborg Flygplats har synergier med Ljungbyheds flygplats

Ängelholm Helsingborgs Flygplats samverkar med Ljungbyheds Flygplats i stor utsträckning. På Ljungbyheds Flygplats finns ett flertal organisationer inom utbildning, forskning och utveckling bedriver verksamhet. Vid flygplatsens Campus utbildas trafikpiloter, flygtekniker och flygmekaniker. Vidare används flygplatsen av Polismyndigheten, SAAB, flygvapnet och K 3 samt P 7 för övning, utbildning och testverksamhet. De två flygplatserna delar gemensamma resurser. En väl fungerande verksamhet på Ljungbyhed flygplats är beroende av att flygplatsen i Ängelholm fungerar och utvecklas samt vice versa.

Svängningar i resandet på Ängelholm Helsingborgs Flygplats

Antalet destinationer, avgångar och passagerare på Ängelholm Helsingborgs Flygplats har inte återhämtat sig till fullo efter pandemin. Antalet resenärer ökade stadigt efter pandemin, fram till 2024. Därefter kom beskedet att flygtrafiken till och från Bromma Flygplats skulle upphöra. BRA slutade också flyga från Ängelholm. Det fick till följd att resandet minskat. Det bidrar till att begränsa konkurrensen och till att inskränka vår regions tillgänglighet till Stockholm.

Alternativa transportmedel uppfyller inte Trafikverkets tillgänglighetskriterier

Den nordvästskånska befolkningen och näringslivet behöver snabba och effektiva förbindelser till Stockholm. Utan flyglinjen Ängelholm – Stockholm minskar pendlingsmöjligheterna på dags- eller veckobasis för de som har sin arbetsplats och bostad på olika håll, antingen i nordvästra Skåne eller i Stockholm. I nordvästra Skåne är det drygt 3 700 personer som är bosatta på ena stället och arbetar på det andra stället.

Resrelationen mellan Ängelholm – Stockholm uppfylls inte på en acceptabel nivå enligt Trafikverkets tillgänglighetskriterier (max fem timmar per enkel resan (notera att EU drar gränsen vid tre timmar) utan flyglinjen mellan Ängelholm – Stockholm. Det är betydelsefullt både för befolkningen i nordvästra Skåne och näringslivet att ha snabba och effektiva förbindelser till Stockholm. Skulle det kommersiella turutbudet minska eller i värsta fall upphöra, minskar också regionens tillgänglighet och attraktivitet.